

รายงานผลการตรวจสอบที่ 75/2562

สิทธิชุมชนอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในที่อยู่อาศัย กรณีกล่าวอ้างว่าได้รับผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงงานอบฟุ้งผลทางการเกษตร

ประเด็นการร้องเรียน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่าผู้ร้องกับพวกในพื้นที่ตำบลแห่งหนึ่ง จังหวัดพะเยา ได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการโรงงานอบฟุ้งผลทางการเกษตรของโรงงานของเอกชนแห่งหนึ่งก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ มีเขม่าควันและกลิ่นเหม็น รวมทั้งมลพิษทางน้ำมีกลิ่นเหม็น และน้ำเสียจากการประกอบกิจการไหลลงสู่ลำห้วยผาฮาแหล่งน้ำสาธารณะ

การดำเนินการ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่า การประกอบกิจการโรงงานแห่งนั้นปล่อยน้ำทิ้งไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ส่งผลให้น้ำในลำน้ำแวนเนาเสียและส่งกลิ่นเหม็น ประชาชนไม่สามารถใช้ประโยชน์จากลำน้ำดังกล่าวในการอุปโภคบริโภคได้ตามปกติ อีกทั้งยังพบปัญหาเสียงดังรบกวน ส่งผลกระทบต่อสิทธิในการดำรงชีวิตของประชาชน เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงบาน จังหวัดพะเยา และกรมควบคุมมลพิษ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) ประกอบมาตรา 36 โดยให้ดำเนินการภายใน 60 วัน ดังนี้

ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

(1) องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงบาน ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น ควรพิจารณาอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 สั่งการให้โรงงานของเอกชนแห่งนั้นปรับปรุงแก้ไขโรงงานอบแห้งผลผลิตทางการเกษตรมิให้สร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ใกล้เคียง และตรวจสอบว่าโรงงานของเอกชนแห่งนั้นได้ประกอบกิจการโดยถูกต้องตามชนิดหรือประเภทที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตให้ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือไม่ รวมทั้งสั่งให้ระงับเหตุรำคาญทันทีหากพบว่ามี การประกอบกิจการที่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

(2) จังหวัดพะเยา ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ควรอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ออกคำสั่งให้โรงงานอบแห้งผลผลิตทางการเกษตรของโรงงานของเอกชนแห่งนั้นปรับปรุงแก้ไข ปัญหาจากฝุ่นละอองและเสียงรบกวน รวมทั้งให้มีระบบบำบัดน้ำเสียของโรงงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน

ในกรณีที่ตรวจพบว่าอาจจะก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหาย หรือความเดือดร้อนรำคาญอย่างร้ายแรง แก่บุคคลที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ควรพิจารณาให้หยุดประกอบกิจการโรงงานทั้งหมดหรือบางส่วนในทันที โดยให้ปรับปรุงให้แล้วเสร็จก่อนที่จะอนุญาตให้ดำเนินการประกอบกิจการต่อไป

(3) กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ควรตรวจสอบโรงงานอบแห้งผลผลิตทางการเกษตรแห่งนั้น ซึ่งจัดเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องถูกควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ และระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

ผลสำเร็จ/ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(1) องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงบาน แจ้งว่า ได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ตรวจสอบข้อเท็จจริงและมีคำสั่งให้โรงงานปรับปรุงแก้ไขระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพเพียงพอ และจัดทำแผนปฏิบัติการในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นและน้ำเสีย ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อ หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายความเสียหายหรือความเดือดร้อนแก่บุคคล หรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน โดยจะลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบการแก้ไขปรับปรุงโรงงาน รวมทั้งได้ออกใบอนุญาตการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภท การผลิต สะสม หรือแบ่งบรรจุ อาหาร หมัก ดอง แช่ อิ่ม จากผัก ผลไม้ หรือพืชอย่างอื่น ให้แก่โรงงานของเอกชนแห่งนั้น

(2) จังหวัดพะเยา แจ้งว่า สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา ได้ตรวจสอบและดำเนินการตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 สรุปได้ว่า มีการระบายน้ำทิ้งออกนอกบริเวณโรงงานโดยไม่ผ่านการบำบัด มีกลิ่นเหม็นคล้ายกลิ่นของระบบบำบัด อุตสาหกรรมจังหวัดพะเยาจึงได้สั่งให้โรงงานของเอกชนแห่งนั้นหยุดประกอบกิจการโรงงานในส่วนของการผลิตมะม่วงอบแห้ง และให้ปรับปรุงแก้ไขโรงงาน ต่อมาได้ตรวจติดตามการปฏิบัติตามคำสั่ง พบว่าบริเวณบ่อบำบัดน้ำเสียยังคงมีกลิ่นแต่ไม่รุนแรง และอยู่ระหว่างจัดทำแผนการปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษเรื่องกลิ่นเหม็นจากโรงงาน และจะตรวจติดตามการปฏิบัติตามคำสั่งอย่างใกล้ชิด

(3) กรมควบคุมมลพิษ แจ้งว่า ได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ตรวจสอบข้อเท็จจริงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ และตัวแทนผู้ร้องเรียน และมีหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน นายองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงบาน ในฐานะเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กำกับดูแลการประกอบกิจการโรงงานของเอกชนแห่งนั้น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด